

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Via Lactea Sive Institutiones Iuris Canonici

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Tit. XVI. De Coadjutore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94613](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94613)

recipere, ceterisque referre; ut in Conc. Trid. sess. 5. c. 2. de Reformat.

Nota tamen hic in fine, quod obtinens aliquam Præposituram debet ad eam se ordinare intra annum, aliàs amittit honorem.

T I T. XV.

De Officio Vicarii.

Visum est Superiori titulo de Officio Vicarii à Lege constituti, nunc videndum est de Vicario, & Officio Vicarii ab homine deputati; & sic tractatur de eo, qui nomine alieno in Ecclesiis deservit: sic continuat Gloss. hic & videbimus

1. Qui sit Vicarius?
2. Que requirantur, ut quis Vicarius esse possit?
3. Que sit Vicarii potestas?

Quò ad Primum: Vicarius ille est, qui alterius vices gerit, sive in contentiosa jurisdictione sit, sive in voluntaria, & non contentiosa, illius mandato, & autoritate constitutus, qui in officio, quodcumque illud sit, principalem personam gerit, l. 1. C. de Offic. ejus qui vicem alt. & ext. eod. per tot. Et duæ possunt Vicariorum constituti species; alii enim constituuntur Vicarii in Officio non contentioso, veluti in Ecclesiis, ut in ipsis deserviant, c. 1. ext. eod. Alii vero, ut alterius personam in foro contentioso substineant. Quinimmo quidam sunt Vicarii per modum provisionis, qui in locum mortuorum subrogantur, & suffecti vocantur. Gloss. in l. 2. vers. Rector., C. d. Off. ejus, qui & c. 18. sess. 24. de Reform. in Conc. Trid. Item alii sunt perpetui, alii temporales: Primi eliguntur, ut perpetuo sint in aliqua Ecclesia, cap. Perpetuus, de Fid. Instrument. Secundi ad tempus tantum, c. Extirpanda §. quia verò, extr. de Præb. c. Pervenit. de Appellat.

Tertia divisio est, quod quidam sunt perpetui, qui ad Parochiales Ecclesias sunt electi, d. c. Perpetuus. Quidam temporales, qui ad tempus, & aliquos actus assumuntur, d. c. Pervenit. Quidam Generales, qui in Episcoporum Curia ab Episcopo sunt electi. Gloss. in Clem. Quæ in Ecclesiis, de Offic. Vicarii. Quidam Speciales, qui ad Curiam, sed ad certum articulum, locum, vel actum sunt constituti, c. Sua, de Off. Vicarii.

Quò ad Secundum. Primo loco necessarium est, ut sit Clericus, cum Laici Vicarii esse non possint in Ecclesiis, c. Innova. 17. quest. 7. c. Decenter, d. 89. Quinimmo si agitur de Ecclesia habente aliarum curam, debet eligi Sacerdos, & canonicè institui cum certa portione. Glossa in c. Provideas, ext. eod. d. c. 16. sess. 24. Insuper, exigitur, ut unam habeat Vicariam tantum, d. c. Provideas. Ac Doctor quandoque esse debet, c. 16. sess. 24. in Conc. Trid.

Quò ad Ultimum: Si de eo quærimus, qui in Ecclesia deservire debet, ad ejus potestatem pertinent, quæ principalis poterat persona: quod tunc habet locum, quando Vicaria conceditur, quæ solum ex causa concedi solet, d. c. Provideas. Ubi Gloss. Si de Vicario Ge-

nerali Episcopi loquimur; is potest in foro contentioso causas dirimere, & omnia illa facere, quæ Episcopus; nisi aliquid fuerit Episcopo reservatum, ut Beneficiorum collatio, remotio, & alia hujus generis, prout latè ego demonstravi in meis Discordiis Forensibus De Jurisdictione Discord. 27. Insuper Vicarius potest examinare illos, quibus sunt beneficia concedenda, & etiam examinatos eligere, c. 18. sess. 24. de Reform.

Hoc tamen sciendum est, quod cum Vicarii, & Episcopi unum sit tribunal, ad Archiepiscopum provocatur. §. fin. hic. Quod secus est in Vicario à Lege constituto, ut Archiepiscopus, c. Romana. De appellat. in 6.

T I T. XVI.

De Coadjutore.

Quoniam interdum Episcopalis cura per Coadjutorem explicatur: ob id nunc de eo disseritur, & videbimus:

1. Quis sit Coadjutor?
2. Quibus detur?
3. Ex quibus causis?
4. A quo?
5. Que sit Coadjutoris potestas?

Quò ad Primum: Ut nomen indicat, Coadjutor significat eum, qui simul adjuvat, quasi simul adjutor; & dicitur ille, qui à S. Sede, consentiente, & approbante Rectore, in locum ejus, qui ex justa causa impeditur, ad Ecclesiam regendam cum spe futuræ successionis, eligi solet, c. Ex parte, ext. de Cleric. agrot. c. Unico, de Cler. agr. in 6. Et illi Coadjutores esse possunt, qui possunt esse Ordinarii, cum eligantur cum futuræ successionis, arg. c. Qualiter, cum seq. 7. quest. 1.

Quò ad Secundum: Coadjutor datur, legitima præcedente causa, tam majoribus, quam minoribus Prælati, & non solum unus, sed etiam interdum duo dari solent. Gloss. hic; §. in d. c. Un. de Cleric. agrot. lib. 6. Id tamen est verum, quod si quis datur Episcopo, unus est, & consecratur; ut omnia possit, quæ sunt ordinis, & Jurisdictionis, d. c. Qualiter, cum seq. 7. quest. 1.

Quò ad Tertium: Coadjutor non conceditur ex omnibus causis, sed ex iis tantum, quæ delictum Prælati non includunt; & ipsum inhabilem efficiunt ad Ecclesiam regendam; ut est senectus, longa infirmitas, mentis alienatio, vel similis causa, ut in d. c. Un. §. in d. c. Ex parte, & est text. hic. in princ. Similiter si Prælati sit illiteratus, sed bonæ vitæ, vel longè adfuturus pro S. Sedis beneficio, Coadjutor dari solet, ut in d. c. Unico, & in c. 6. sess. 21. in Concil. Trid. de Reform.

Quò ad Quartum: Regulariter concessio pertinet ad Summum Pontificem, & est de Reservatis Papæ: hic in princ. & est Glossa in Verb. Apostolicam, c. 7. sess. 25. in Conc. Trid. Ita ut non valeat consuetudo in contrarium, text. tuus hic.

Quò ad Ultimum: Si Coadjutor est datus ob impedimentum, quod Prælaturam inhabilem reddit, illa potest facere, quæ potest Ordinarius. Quod si est datus Coadjutor ex aliquo accidenti, tunc Spiritualia pertractat, in aliis vero

verò Ordinario est potestas reservata, c. De Recloribus, ext. de Cleric. agrot.

T I T. XVII.

De Corepiscoporum usu sublato.

Cum inter Episcoporum officiales Corepiscopi adessent, idcirco, ut, quod antiquitus in usu erat, intelligatur, iste titulus subiicitur: & videbimus:

1. Qui essent olim Corepiscopi?
2. Quale antiquitus esset ipsorum Officium.

Quo ad Primum: Corepiscopi antiquitus dicebantur Prælati illi, qui mediam quandam dignitatem inter Episcopum, & Presbyterum obtinebant; & una cum Episcopis Ecclesiarum curam habebant, qui postea fuerunt sublati, c. Ecclesius semel, & ibi not. & cap. Quamvis, cum seq. 63. dist.

Quo ad Secundum: Corepiscopi quasi Episcopi se habebant, & Ecclesiam cum Episcopis gubernabant, conferebant ordines minores, sed non alios; erat enim eis interdicta Presbyterorum, Diaconorum, Virginum, & Ecclesiarum consecratio: ut not. in cap. Quamvis, d. 68. Prædicabant, & Corpus Dominicum conficiebant, d. c. Quamvis, & est Gloss. hic. Vide Eminentiss. Cardin. de Lauræa in Epitome Canonum. Verb. Corepiscopi.

T I T. XVIII.

De Translatione.

Hic titulus continuatur ad præcedentem in §. fin. supra tit. prox. Tamen sic etiam potest continuari. Visum est hucusque de ingressu, & progressu Prælatorum, nunc de egressu videndum est: & quia egressus sit per Translationem, Renunciationem, aut Depositionem; proinde de his omnibus videndum est. Et primo de Translatione, de qua videbimus:

1. Quid sit Translatio?
2. Cur inventa?
3. Que sint in Translatione necessaria?
4. In quibus Ecclesiis permittatur?

Quo ad Primum: Licet Translationis nomen sit Genericum, & ad plura adaptetur, tamen secundum naturam Tituli nostri significat commutationem Prælati de Sede ad Sedem canonicè factam; itaut dici possit transitus de una ad aliam Ecclesiam canonicè factus; Arg. cap. Mutationes. 7. quest. 1. c. Cum Univerforum, de Rev. Per. mut.

Quo ad Secundum: Dux sunt causæ, cur inventa sit Translatio: Utilitas, & Necessitas, text. est hic in princ. c. Sicut vir, c. Episcopus. 7. quest. 1. cap. Non oportet. 19. & c. Placuit. 21. eadem. 7. quest. 1. Utilitas, quotiescunque quis creditur utilior in Ecclesia, ad quam transit, quam in illa, quam habet; & vocatur ad aliam Ecclesiam, ut doctrina, & vitæ integritate majorem afferat populo utilitatem, c. omnis, d. c. Episcopus. 7. quest. 1. Sic. Anno 1664. Eminentiss. Cardin. Gregorius Barbaricus translatus fuit per Alex. Papam VII. ab Ecclesia Bergomen. ad hanc Patavinam. Necessitas autem Translationem inducit, quotiescunque per bellum, & hostium obfidionem Prælatus unius Ecclesiæ in aliam se transfert,

c. Temporis 7. quest. 1. qui necessitate cessante tenetur ad priorem Ecclesiam redire. §. 1. hoc tit.

Quo ad Tertium: Ut translatio fieri possit, necessarius est consensus Superioris. Item antiquitus requirebatur consensus Capituli, quod elegerat. c. Precipimus. 12. quest. 1. Tercio consensus ipsius Prælati, nisi ob bonum commune à Summo Pontifice transitus, & Translatio præciperetur, d. c. Omnis. 7. quest. 1.

Quo ad Postremum: In omnibus Ecclesiis potest fieri Translatio: sed si agitur de Episcopis, solus Summus Pontifex jus habet transferendi. §. Sciendum, hoc tit. c. Quod Translatio nem, & ibi Gloss. extr. de Offic. Legat. Si vero tractetur de minoribus Ecclesiis, & Prælatis, seu Sacerdotibus ordinariis, Episcopi auctoritas exigitur. §. Non ab similibus, hoc tit. ita notatur in c. Quanta, ext. cod. nisi forte Prælatus minor esset Summo Pontifici subiectus immediatè, c. Cum venerabilis, de Consuetud.

T I T. XIX.

De Renunciatione.

Cum actum sit de primo modo, quo dissolvitur dominium inter Ecclesiam, & Rectorem, nunc de Secundo, scilicet de Renunciatione differitur, videamus igitur.

1. Quid sit Renunciatio?
2. Qui possint Renunciare?
3. Que requirantur in Renunciatione?
4. Que sint causæ legitime Renunciationis?
5. Qui sint Renunciationis effectus?

Quo ad Primum: Renunciatio est proprii Juris spontanea refutatio, hic in princ. Si enim esset coacta, revocaretur, c. 2. & c. super de his, quæ vi, met. ca. fiunt.

Quo ad Secundum: Regula generalis est constituenda; Omnes posse Renunciare servatis servandis: & non solum minores, sed etiam majores Prælati Renunciare possunt, illis exceptis, qui fortè in furorem incidissent, c. Quamvis. 7. quest. 1. Undè etiam Papa potest Renunciare Papatui §. de Romanis, hic, c. 1. de Renunciat. in 6. prout fecit S. Petrus Celestinus. Et non solum quis per se, sed etiam per Procuratorem potest Renunciare; itaut si Procurator, antequàm revocetur, sine dolo renunciaverit, teneat Renunciatio. Clem. unic. eod. tit. De renunciat.

Quo ad Tertium: Hæc requiruntur. Primo ut sit spontanea, ut supra dixi. Secundo ut fiat de proprio, & obtento beneficio. c. Pen. de Re jud. c. Dilecto, de Præbend. Tercio ut fiat simpliciter & purè, non lucrandi animo, c. Qui suadet. 1. quest. 1. c. Tua, de Simon. Quarto ut fiat ex legitima causa, c. Nisi. §. unum, ext. cod. Quinto ut fiat cum Superioris licentia, §. Abbas, hic. Undè Prælatus, qui Romano Pontifici immediatè est subiectus, ab ipso debet impetrare licentiam; quod si is, qui renunciat, Episcopo sit subiectus, cum ejusdem Episcopi permissione fiat Renunciatio, concord. text. in c. Quod in dubiis, ext. cod. Atque tandem requiritur, ut de ea conficiatur acta, d. c. Quamvis, c. Fin. c. Sicut vir. §. Ecce. 7. quest. 1.